Landstingsstyrelsen

SÄRSKILT UTTALANDE
2018-02-20

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

miljöpartiet de gröna

Vänsterpartiet

Ärende 15
LS 2017-0973

Läget i Stockholmsregionen 2017 – uppföljning av RUFS 2010

Det är en gedigen uppföljning av RUFS 2010, som innehåller många intressanta saker och som visar att Stockholmsregionen är på rätt väg i många avseenden. Vi vill dock lyfta upp en del saker som vi ser som orosmoln för Stockholmsregionen och som även spiller över till framtagandet av RUFS 2050, som vi kommer fatta beslut om senare i år.

En tillgänglig region med god livsmiljö

Det är bra att fler bostäder färdigställdes under 2016 än tidigare år, men det totala antalet för hela perioden är för lågt. Målet med antal byggda bostäder måste nås. Vi vill att de bostadsmål som kommunerna själva sätter upp ska vara förpliktande.
Men det räcker inte att bara bygga hus, vi måste ta ett större grepp för regionens utveckling och bygga samhällen. Där ingår att även bygga bostäder som de som letar boende har råd att bo i och blanda upplåtelseformer. Det finns ett stort värde att bygga det som det finns underskott av i området, både hyresrätter, bostadsrätter och villor. På så sätt skapas mer integrerade områden.
Att bygga samhällen handlar också om att etablera samhällsservice i områden, och skapa förutsättningar för invånarnas sociala liv och livskvalitet.

Uppföljningen av RUFS visar att kollektivtrafikens marknadsandelar är för lågt. Vi saknar såväl i uppföljningen av RUFS som i trafikförsörjningsprogrammet resonemang kring kollektivtrafikandelen relaterar till uppfyllandet av de nationella klimatmålen i en region där bilåkandet förväntas öka. En utvecklad kollektivtrafik och ett ökat kollektivtrafikresande är avgörande för att Stockholm även i framtiden ska upplevas som en attraktiv region. Kollektivtrafikresandet behöver öka av såväl miljö, trängsel som stadsbyggnadsskäl. Målet måste också matcha Trafikverket beräkningar om att bilresandet i länet bör minska avsevärt fram

till 2030 för att klara utsläppsmål och klimatmål. Det är bra att förslaget till RUFS 2050 nu innehåller ett delmål att "*kollektivtrafikens andel av de motoriserade resorna ska öka med 5 procentenheter jämfört med idag*" men det är troligen inte tillräckligt. Det är viktigt att landstingets mål för kollektivtrafikandelen leder till att regionen tar sitt ansvar för att nå de nationella klimat- och miljömålen. Vi efterlyser en sådan analys i RUFS 2050.

En öppen, jämställd, jämlik och inkluderande region

Vi ser med oro på skillnaderna mellan länets kommuner i hur många som tagit gymnasieexamen tre år efter påbörjad utbildning. Här är snittet lägre än i riket. Det finns även tydliga skillnader i hur många ungdomar som går från gymnasiestudier till högskolestudier, beroende på bostadsort. Detta är ett uttryck för en större problematik och för de regionala skillnader som finns i vilka förutsättningar man får i livet beroende på bostadsort, och vilken bakgrund individen och föräldrarna har.
Vi vill göra Stockholm till en attraktiv studieregion, som lockar studenter från hela landet, men även från länets alla kommuner. Dessutom måste Stockholmsregionen bli bättre på att behålla de som studerar här efter examen och skapa förutsättningar för att gå över till regionens arbetsmarknad.

Tack vare den rödgröna regeringens insatser och högkonjunktur har Sverige rekordlåg ungdomsarbetslöshet, det är den lägsta på 14 år. Trots det har Stockholmsregionen fortfarande en större ungdomsarbetslöshet jämfört med europeiska regioner.
Kvinnor som är utrikesfödda är i mindre utsträckning förvärvsarbetande jämfört med kvinnor som är svenskfödda samt med män. Detta är ett problem som måste adresseras och lösas. Här har kommunerna en viktig uppgift genom vuxenutbildning, yrkesutbildning, SFI/SFX och matchning. Såväl kommunerna som Landstinget har en stor roll i att erbjuda introduktionsjobb.

Stockholmsregionen är en region med stora skillnader i folkhälsa och livsförutsättningar, det blir extra tydligt när vi ser diagram över förväntad livslängd utifrån hemvist. Livslängden skiljer stort åt om du är boende i Nykvarn eller i Danderyd, detta gäller både för män och kvinnor. Att det finns så tydliga skillnader i medellivslängd beroende på bostadsort, inkomst och klass kan aldrig accepteras, vi efterfrågar ett strategiskt och aktivt arbete från landstinget i samverkan med kommunerna för att bekämpa detta.

En ledande tillväxt- och kunskapsregion

De offentliga FoU- investeringarna i Stockholms län är lägre 2015 än 2013. I rankning av europeiska regioners FoU-investeringar som andel av BRP, hamnar Sverige efter Köpenhamn och München. Vi vill att Stockholm ska vara en framträdande kunskapsregion, och att Landstinget i samverkan med relevanta aktörer tar fram en strategisk plan för detta. Det finns en risk för hämmande tillväxt, trots att Stockholmsregionen anses vara Sveriges hållbara tillväxtmotor. Bostadsbristen är ett annat orosmoln som riskerar att hämma företagstillväxten och att fler studenter söker sig till vår region. Sverige är bra på innovation och forskning, men mindre bra på att ta nästa steg, det vill säga att implementera och genomföra de nya idéerna i praktiken. Det är därför viktigt att SLL öppnar upp sin verksamhet för implementering av ny forskning i form av testbäddar med mera. Om Stockholmregionen ska bli Europas mest attraktiva storstadsregion måste vi ligga i framkant och satsa på forskning och utveckling.

Slutligen kan konstateras att Stockholmsregionen generellt har en stark position i många avseenden och mycket går i rätt riktning. Samtidigt kan vi se att det finns flera områden där det behövs en tydlig politisk ledning, kraftfulla åtgärder och gemensamt ansvarstagande från alla aktörer för att den regionala utvecklingsplanens mål ska uppfyllas.

En resurseffektiv och resilient region utan klimatpåverkande utsläpp

Inom området för miljö och klimat ser vi tydligt att fler insatser krävs om regionen ska uppnå de framtida kraven på utsläppsminskningar. Det faktum att vi redan idag uppnår målet till 2020 beror främst på åtgärder inom energisidan och är även relaterade till det faktum att våra regionala siffror baseras på utsläppsnivåerna från Nordisk energimix. För att klara framtida åtgärder krävs betydligt tuffare åtgärder. Framförallt behöver åtgärder sättas in för att minska transporternas klimatpåverkan där större fokus behöver läggas på att få resenärer att resa kollektivt istället för att använda bil. Behovet av ytterligare reformer för att minska bilåkande såsom förändrat reseavdrag samt åtgärder för att minska användningen av förmånsbilar är därför angelägen liksom ökade möjligheter att använda kombinerad mobilitet för effektivt resande utan egen bil.

Klimatpåverkan från flygtrafiken är särskilt oroande. Enligt en nyligen framtagen rapport från Stockholm stad har Stockholmarnas utsläpp som genereras från flygresor en större klimatpåverkan än transportsektorn i övrigt. Detta faktum ger ytterligare aktualitet och påvisar värdet av att väga

in de konsumtionsrelaterade utsläppen vilket vi är glada för nu för första gången ingår i RUFS-rapporteringen.